

noget, der erkendes af alle, at det gaar med Licitationsystemet ligesom med ethvert andet System, det kan lede til et heldigt Resultat og gør det i mange Tilfælde, men i og for sig er det lidet fuldkomment, og i mange Tilfælde kan det lede til mindre heldige Resultater.

— Om Licitationsystemet imidlertid i det hele kan betragtes som støttende Smidsskonkurrencen er et stort Spørgsmaal. Naar det ærede Medlem anførte Eksempler, som han mente viste dette, saa er dette for mig ikke saa slaaende; det modsatte vilde der ogsaa kunne anføres Eksempler paa. Med Hensyn til Licitationsystemet erkender jeg som sagt, at det har sine Ulemper, hvad der ogsaa er erkendt indenfor Rigsdagen og indenfor Lovgivningsmagten i det hele taget, men jeg tillader mig samtidig at udtale, at Folketinget — i det hele taget Rigsdagen — har maaske særlig været tilbøjeligt til overfor Regeringen at holde paa Licitationsprincippet, paa at der sker offentlig Udbydelse. Dette er slet, for det første, antager jeg, for at enhver kan saa Lov til at være med, og for det andet, antager jeg, for at opnaa Sikkerhed for, at det finansielle Hensyn kan blive taget paa en saa fyldestgørende Maade som man er i Stand til. Jeg tror i det hele taget, at man indenfor Lovgivningsmagten er endog meget tilbøjelig til at anvende Licitationsprincippet som det Princip, Staten bør anlægge, og sikkert er det, at man ikke har været fri for endog at foreholde Ministre, at de ikke have ladet afholde Licitation, men bortafforderet Arbejdet, hvilket sidste dog i mange Tilfælde kan være nok saa heldigt. Vi staa imidlertid ved det nævnte Princip for Øjeblikket, og som sagt, inden for Lovgivningsmagten maa dette siges at være etableret som det, man i det hele taget skal arbejde efter, naar der er Tale om for offentlig Regning, Statens Regning, at lade udbyde større Arbejdsforetagender. Det ærede Medlem mindede om, at der havde været nedsat en Kommission i 1888, og at dens Arbejder foreligge trykte. Jeg skal sige, at de ere ikke endnu endelig bearbejdede, men jeg haaber, at det ikke skal vare længe, før de blive endelig bearbejdede, saa at Resultatet af denne Kommissions Overvejelse kan komme det offentlige Udbud til Gode; der mangler endnu adskilligt for at komme saa vidt, men jeg haaber snart at kunne naa det. Det vil ogsaa erindres, at Regeringen selvfølgelig efterhaanden som Forholdet er skredet frem, har optaget visse almindelige Bilskaar i Licitationsbetingelserne. Som Eksempel skal jeg nævne, at man har paalagt Entreprenørerne at ulykkesforsikre Arbejderne, i det mindste i mange Tilfælde, og man har for-

langt, at der skulde antages indenlandske Arbejdere. I det hele taget følger det af sig selv, at man maa se efterhaanden foruden de almindelige Bestemmelser, som bør findes ved enhver Licitation, om hvilke Krav der stilles til Arbejdets Udførelse, Spørgsmaalet om, hvorledes Arbejdet skal deles o. s. v., at komme til mere og mere henigtsmæssige enkelte Bestemmelser af en saadan Bestaffenhed, at man mener, de kunne gennemføres. Paa den anden Side forekommer det mig temmelig givet, at naar man vil udbyde et Arbejde til almindelig Konkurrence, maa de Entreprenører, som overtage Arbejdet, ogsaa staa med en vis Frihed i Udførelsen. Nu mente det ærede Medlem, at det vilde være en ganske simpel Sag for Staten at fastsætte en Minimumløn, en Affordpris, efter Fagforeningernes Priskurant. Hvad han mener dermed, ved jeg ikke saa ganske, thi den kan jo forandres efter Fagforeningernes Skøn, og saa at frygte sig dertil, vil ikke godt være muligt. Staten skal fastsætte den Arbejdsløn, som skal udbetales, en Arbejdsløn, som efter Afsettelsen af Bestemmelsen maa antages at skulle være ens for alle. Man lægger altså herved en stor Tvang paa Entreprenørerne; og hvorledes man skulde være i Stand til fyldestgørende at fastslaa Affordprisen, Dagslønsprisen, det forstaar jeg unægtelig ikke. Ærede Medlemmer maa jo vide, at Arbejderne fastholde de ikke til disse Priser. Hvad vilde Følgen være lige over for Entreprenøren, naar man lagde denne Tvang paa ham? Det vilde være den, at han med en vis Føje vilde kunne sige: Staten har fastsat den og den Pris, og jeg maa altsaa gaa ud fra, at Arbejdet vil kunne udføres for den Pris; men jeg har ingenlunde nogen Sikkerhed derfor, og forlænge Arbejderne en anden Pris, saa at jeg ikke kan faa udført Arbejdet for den oprindelig fastsatte Pris, bliver jeg nødt til at henvende mig til Staten og sige: Værs god, I maa staffe mig Arbejdere til den Pris, som I selv have ansat, og som er bleven bekendt for dem, jeg skal bruge. Men en saadan Fremgangsmaade kan paa ingen Maade gaa an. Den enkelte Arbejders Stilling bliver heller ikke bedre sikret ved, at vi fastsætte ens Dagløn for alle, og jeg anser det for umuligt, at det offentlige kan paatage sig at fastsætte Affordprisen. Dertil mangler man hele den Specialkyndighed, som er nødvendig i saadanne Tilfælde. Det er jo ikke Tale om at fastsætte Lønnen i et ganske enkelt Forhold; der vil være Tale om at fastsætte den i alle Forhold, som overhovedet kunne komme i Betragtning,